

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ПРАВОВОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРАВОСУДДЯ

В И С Н О В О К

**щодо проекту Закону про внесення змін до Закону України
«Про авторське право і суміжні права» щодо діяльності організацій
колективного управління
(реєстр. № 4461 від 18 квітня 2016 року)**

Комітет з питань правової політики та правосуддя розглянув на своєму засіданні 08 лютого 2017 року (протокол № 55) на відповідність Конституції України проект Закону про внесення змін до Закону України «Про авторське право і суміжні права» щодо діяльності організацій колективного управління (реєстр. № 4461 від 18 квітня 2016 року), поданий народними депутатами України Рибчинським Є.Ю., Опанасенком О.В. (далі – Законопроект).

Згідно з пояснювальною запискою до Законопроекту він розроблений з метою реформування системи колективного управління майновими правами суб'єктів авторського права і суміжних прав шляхом підвищення розмірів та загальних сум зборів колективної винагороди за використання об'єктів авторських і суміжних прав в Україні на користь авторів, виконавців та інших правовласників, а також забезпечення вчасності та прозорості розподілу зібраної колективної винагороди.

Для досягнення мети автором пропонується внести зміни до Закону України «Про авторське право і суміжні права», якими визначити організаційні та правові засади колективного управління майновими правами суб'єктів авторського права і суміжних прав, а також врегулювати на законодавчому рівні питання діяльності організацій колективного управління (далі – ОКУ) в Україні. Крім того, Законопроект передбачає, що збір та розподіл колективної винагороди здійснюється єдиною ОКУ в Україні, яка контролюватиметься та управлятиметься авторами, виконавцями та іншими правовласниками у відповідності з вимогами Директиви 2014/26/ЄС Європейського Парламенту та Ради про колективне управління авторським та суміжними правами та мультитериторіальне ліцензування прав на музичні твори з метою он-лайн використання на внутрішньому ринку від 26 лютого 2014 року, та запроваджує обов'язкову електронну систему обліку колективної винагороди.

Вирішуючи питання про відповідність Законопроекту положенням Конституції України, Комітет виходить з такого.

У Основному Законі України визначається, що Україна є демократичною, правовою державою (стаття 1), держава відповідає перед людиною за свою діяльність; утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави (частина друга статті 3), Конституція України має найвищу юридичну силу, закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції України і повинні відповідати їй (частина друга статті 8), органи державної влади, у тому числі й Верховна Рада України як єдиний орган законодавчої влади в Україні, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України (частина друга статті 6, частина друга статті 19, стаття 75).

Законопроект, як зазначається у пояснювальній записці до нього, розроблений на виконання пункту 154 Плану заходів з імплементації Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, на 2014 – 2017 роки, затвердженого Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 17 вересня 2014 року № 847-р (пункт 154 названого Плану виключений у зв'язку із набранням чинності пунктом 125 Плану заходів з імплементації розділу IV «Торгівля і питання, пов'язані з торгівлею» Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, на 2016-2019 роки, затвердженого Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 18 лютого 2016 року № 217-р), а також з метою імплементації положень статей 168, 170, 179 та 190 Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони до національного законодавства України у сфері права інтелектуальної власності. З огляду на це спрямованість Законопроекту кореспондує змісту частини першої статті 9 Конституції України, згідно з яким чинні міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, є частиною національного законодавства України.

Так, положення Законопроекту узгоджуються з нормами частини четвертої статті 13 та частини першої статті 68 Основного Закону України, згідно з якими держава забезпечує захист прав усіх суб'єктів права власності та покладає на кожного обов'язок не посягати на права і свободи інших людей, у тому числі й на гарантоване державою право власності. Крім того, згідно з частиною першою статті 41 Конституції України кожен має право володіти, користуватися і розпоряджатися своєю власністю, результатами своєї інтелектуальної, творчої діяльності, у тому числі й через організацію колективного управління авторськими та суміжними правами.

У Законопроекті враховано вимоги частин першої та другої статті 54 Основного Закону України, згідно з якими громадянам гарантується захист інтелектуальної власності, їхніх авторських прав, моральних і матеріальних інтересів, що виникають з різними видами інтелектуальної діяльності. Водночас кожний громадянин має право на результати своєї інтелектуальної, творчої діяльності; ніхто не може використовувати або поширювати їх без його згоди, за винятками, встановленими законом.

Положення абзацу другого пункту 11 розділу I Законопроекту (запропонована редакція частини першої статті 49 Закону України «Про авторське право і суміжні права»), якими встановлюється обов'язок ОКУ оприлюднювати та підтримувати в актуальному стані на власних веб-сайтах інформацію щодо здійснення нею колективного управління авторськими і (або) суміжними правами, спрямовані на реалізацію конституційного права особи на інформацію, визначеного частиною другою статті 34 Конституції України. Цьому положенню Основного Закону України відповідають також приписи Цивільного кодексу України, якими встановлено, що фізична особа має право вільно збирати, зберігати, використовувати і поширювати інформацію (абзац перший частини першої статті 302).

Таке конституційне та законодавче регулювання права особи вільно збирати, зберігати, використовувати і поширювати інформацію узгоджується із Міжнародним пактом про громадянські і політичні права, відповідно до пункту 2 статті 19 якого визначено, що кожна людина має право на вільне вираження свого погляду; це право включає свободу шукати, одержувати і поширювати будь-яку інформацію та ідеї, незалежно від державних кордонів, усно, письмово чи за допомогою друку або художніх форм вираження чи іншими способами на свій вибір.

Однією з гарантій реалізації конституційних прав на вільне збирання, зберігання, використання і поширення інформації є законодавче закріплення права кожного на доступ до інформації, яке згідно зі статтею 5 Закону України «Про доступ до публічної інформації» забезпечується систематичним та оперативним оприлюдненням інформації в офіційних друкованих виданнях, на офіційних веб-сайтах в мережі Інтернет, на єдиному державному веб-порталі відкритих даних, на інформаційних стендах та будь-яким іншим способом, а також шляхом надання інформації на запити.

Верховна Рада України – єдиний орган законодавчої влади в Україні, одним із повноважень якого є прийняття законів (стаття 75, пункт 3 частини першої статті 85 Конституції України).

Відповідно до пунктів 1, 7, 11 частини першої статті 92 Конституції України права і свободи людини, їх гарантії, правовий режим власності, засади утворення і діяльності об'єднання громадян визначаються виключно законами України.

Враховуючи викладене, Комітет дійшов висновку, що проект Закону про внесення змін до Закону України «Про авторське право і суміжні права»

щодо діяльності організацій колективного управління (реєстр. № 4461 від 18 квітня 2016 року), поданий народними депутатами України Рибчинським Є.Ю., Опанасенком О.В., не суперечить положенням Конституції України.

Голова Комітету

A handwritten signature in blue ink, consisting of several fluid, overlapping strokes that form a stylized representation of the name R.P. Knyazevich.

Р.П. КНЯЗЕВИЧ